

8 БЕРЕЗНЯ - ВАШЕ ЄВРОПЕ!

ВІТАЄМО ВАС, ЛЮБІ!

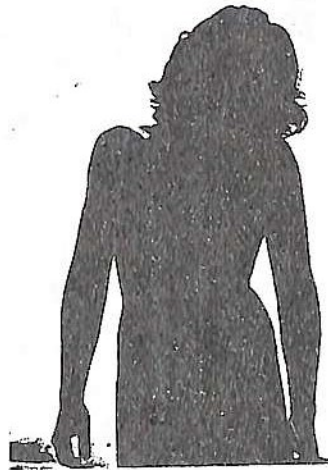
НАШІ ЖІНКИ - НАЙКРАЩІ В СВІТІ! ХІБА НІ?

ПОПРИ ВСІ СКЛАДНОЩІ ЖИТТЯ, ЕКОНОМІЧНІ СПОТВОРЕННЯ, ВЕСНА ПРИЙШЛА. А ВЕСНА І ЖІНКА - ЦЕ НЕРОЗРИВНЕ. ЖІНКА ЗАВЖДИ ТАЄМНИЧА, ЧАСОМ НЕЗРОЗУМІЛА, А ЧАСОМ НЕПЕРЕДБАЧЕНА. ПРОПОНУЄМО ПЕРЕКОНАТИСЯ В ЦЬОМУ ЗА ДОПОМОГОЮ ЧОЛОВІКІВ, ЇХ ТВОРЧОСТІ. АДЖЕ КРАЩЕ ЧОЛОВІКІВ, ЖІНКУ НІХТО НЕ ОЦІНИТЬ І НЕ ОСВІДЧИТЬСЯ... НУ, ХОЧА Б У ПОВАЗІ. ТОМУ 1 ТА 2 СТОРІНКИ ГАЗЕТНОЇ ПЛОЩІ МИ ЗАПРОПОНУВАЛИ САМЕ ЧОЛОВІЧІЙ СТАТІ УНІВЕРСИТЕТУ /ЛИШЕ ЗА КРИХІТНОЮ ДОПОМОГОЮ ЖІНКИ/.

ШЛЯХ ДО СЕРЦЯ ЧОЛОВІКА... (ЖІНОЧІ ДУМКИ ВГОЛОС)

Какой бы я была женой военного,
Какие бы ватрушки я пекла,
Тебя, мой полковник, вечно пленного,
Я каждый вечер в плен бы брала...

С.С.1.01.91 р.

НЕВЖЕ

Невже наснилося мені у сніві
місячнім тополі,
Невже наснилася мені постать твоя у
чистім полі,
Невже наснилися мені твої зітхання
вечеріві,
Невже наснилися мені твої краси-
ві чорні брови?
С.С., АСПІРАНТ

ТДЕМВИЦЬКА

***

Не спешит береза
Шарф ажурный сбросить,
А вот-вот морозы
И ноябрь спросит:
"Что же ты, красotka,
До сих пор одета?
Притаившись кротко,
Вспоминаешь лето?"

Лето отзвенело,
Поумолкли птицы,
Покрывалом белым
Будет снег стелиться.
Все твои подруги
Обнажили плечи,
С нежеланной вьюгой
Ожидают встречи."

А березка, вздрогнув,
С грустью замечает,
Как, шурша, под ноги
Кудри опадают.

Не грусти, подруга,
Март не за горами.
Все идет по кругу
Долгими веками.

И, стяхнув заснежье,
Разомкнув валежник,
Маленький и нежный
Расцветет подснежник.

Подожди, и в кудри
Вновь влетет летя.
Кто-то очень мудрый
Все придумал это...

30.10.96 р.

С.СЬОМКА

***

И даже зимою бывает весна,
И теплые чувства нам дарит она,
И тихо вставала бывшая заря,
Ведь нежно люблю тебя, милая, я.
Приходят мгновенья, приносят печаль,
Но мне моей жизни и капли не жаль,
Ведь счастье приходит с печалью моей,
Я радуюсь каждой улыбке твоей...
Бывало, когда-то встречались с тобой,
И сразу зима становилась весной,
И нежно смотрела ты тихо мне вслед,
Вот так начинался наш первый куплет.
Но годы минули, минули давно,
Сажу я с альбомом и глядя в окно,

А, может, и не было этого сна,
Но вновь с фотографии смотрит она.
Проходят мгновенья, за стужей - весна.
Она и придет, и одарит она.
Порхают мгновенья, но мне их не жаль,
Ведь вместе с безумством уйдет и печаль.
И радуюсь я, что пройдет эта боль,
Но видно не в этом идея и соль.
Я все-таки радуюсь боли своей,
Надеюсь, что боль моя станет твоей.
И даже зимою бывает весна,
И теплые чувства нам дарит она,
В озерах твоих окунулась заря,
В любимых глазах отразился и я.

22.01.93 р.

НА КЛАВІШАХ ДУШІ ЖІНОЧОЇ ...

ПРО КОТА

У кошки-матери отняли
Еще слепых детей-котят
И приговор им исполняли,
В ручей бросая всех подряд...
Шесть голых, сереньких комочков
Несло течением к реке,
Один из них застрял на кочке
И оказался на песке...
На счастье солнце пригрело,
Котенок кашлял и дрожал,
Худое тельце обсыхало,
Испуганно он маму звал...
И, как не раз уже случалось,
Сыскалась добрая душа,
С собой найденныша забрала
И приотила малыша.
И усомнитесь Вы едва ли,
Судьба добра к нему была,
Так оказался он в подвале
У теплых труб и у котла.
Его спаситель строгим не был:
Мог приласкать его мельком,
Кормил котенка свежим хлебом,
А иногда и молоком...
Мальш окреп, набрался силы,
Стал черным обрастать пушком,
В перчатках белых, с мордой мишлой
И беленьким воротничком...
А как-то раз гражданка Клара
На крошку "положила глаз",
Его забрала из подвала
И он с тех пор живет у нас.
Мы Чарликом его назвали.
Ему идет уж пятый год.
Все знают, кто у нас бывали,
Какой он стал красавец-кот!
Ведь нет котов на свете краше
И кто бы чтобы не сказал,
Но Чарлик наш - лекарство наше,
И уши наши, и глаза.

А.М.11.96 р

О.ГРИЦЮК

РОМАНС - ПРОТЕСК

*Опять весна, и прятный дух капели
Тревожит и торожит грудь мою.
Как сердцем Вы заледенить не успели,
Для Вас я душу отворю.
В этой вечер пленительно-ласковой
Я признаюсь Вам страстно хочу:
Дружба ваша волшебною сказкою
Открыл. О любви чужой.
О, мой друг! О, позвольте звать друзьям.
Наши судьбы уже сплетены.
Окажите, мало Вас, целую,
Подарите хоть взгляд в честь весны.
Я в глазах Ваших таинных, таинственных
Так хочу Ваш увидеть ответ,
Но скажу Вам правдиво и искренне -
Я целую, если скажете "нет".*

Дніпропетровськ, 10.03.92 р.

Є.РЕЙЦЕН

МИЛОМУ

Весенний ветер вновь повеял
И мартовских котов повыгонял на
крыши,
Сдувает ягоды зеленые омелы,
Звенит капель, но ты не слышишь,
Как сердце бьется мое звонко,
А тело все полно истомы.
И плач не слышишь ты ребенка,
Да, были мы едва знакомы,
Когда весною..., помнишь, милый?
Ну что поделаешь, случилось...
Все ж жизнь не кажется постылой:
Немногому хоть научилась,
Но за любовь тебе спасибо -
Я главное познать сумела,
Все ж забеги взглянуть на сына,
До нас тебе хоть нету дела!

ОЛЕКСАНДРИЯ

Ты слышишь, струи водопада
Тебе мелодию поют?
Что сбудется с тобою в жизни
Тебе они передают...
Ты так юна и непорочна,
Еще не думаешь о том,
Что скоро выйдешь уже замуж,
Что будет у тебя свой дом...
Ты слышишь, вот одна из струек
Шепнула тихо: "страстна ты..."
Потом еще сказала что-то,
Зашелестели вдруг кусты:
Ну, полно, полно вам тревожить
Девчушку, душу теревить,
Поверить, ведь она не сможет,
Кого ей предстоит любить

И вот пророчество сбылось
Через каких-то десять лет.
Стихи и песни тебе пишут
Любима ты, - ведь не секрет!
Ты вспомнишь струи водопада,
Меня не будет уж с тобой
И станут лишь они отрадой
И не захочешь ты иной...

* * *

Если хочешь узнать человека
Послушай, как он молчит...

О.ГРИЦЮК

Дніпропетровськ, 1994 р.

ВІТАЄМО З ЮВІЛЕЄМ!

Ольгу Миколаївну Шаульську -старшого викладача кафедри російсь-
кої мови підготовчого факультету.

Володимира Пилиповича Яценка -професора кафедри опору матеріалів.

Віталія Омеляновича Терновцева -професора кафедри водопостачання.

Вячеслава Анарійовича Малиновського -доцента кафедри рисунку.

Сергія Сергіійовича Попова -викладача кафедри рисунку.

Мирослава Йосиповича Барановського -доцента кафедри
архітектурного проектування цивільних будинків і споруд.

Сергія Яковича Граната -доцента кафедри будівельної механіки.

Дмитра Сергіійовича Мирошниченка -доцента кафедри архітектурного
проектування промислових промбудинків і комплексів.

БУДНІ ВІЙСЬКОВОЇ КАФЕДРИ

Виконує ці завдання колектив нашої кафедри, куди входить: керівництво кафедрою, яку очолює полковник М.В.Герман, чотири провідних предметно-методичних групи та навчально-допоміжний склад кафедри.

За час навчання на військовій кафедрі студенти набуватимуть умінь і навичок, що необхідні для виконання службових обов'язків мирного і воєнного часів по спеціалізації командири взводів інженерно-технічних та аварійно-рятувальних. Добре знати самому і уміти організувати населення для захисту від наслідків надзвичайних ситуацій - основне завдання підготовки майбутніх спеціалістів-будівельників на військовій кафедрі. Адаже, саме зараз кризові явища в економіці, старіння основних фондів, перевантаження промисловості потенційно небезпечними виробництвами і об'єктами веде до підвищення можливості виникнення потужних аварій, катастроф.

Підстав для такого висновку в Україні багато. Сучасна техносфера країни пересичена потенційно небезпечними виробництвами.

До складу потенційно небезпечних об'єктів входять: 15 діючих енергоблоків АЕС, понад 1700 підприємств, які мають ступінь хімічної небезпеки, понад 100 км ам'якопроводу, 13 тисяч кілометрів газо- та продуктопроводів, сотні хвостосховищ, шламонагромаджувачів, відстійників, тисячі тонн розрядних вантажів та інше.

Значну небезпеку для населення і економіки України становлять стихійні лиха: землетруси, повені, масові лісові і торф'яні пожежі, зсуви, селі, урагани. Вони різко порушують життєдіяльність населення, призводять до загибелі людей, руйнування і знищення матеріальних цінностей, завдають великих економічних збитків.

На значній частині території нашої країни знаходяться природні осередки цілого ряду небезпечних інфекцій.

Визначаючи реальноіснуючу загрозу виникнення надзвичайних си-

Військова кафедра при нашому Київському державному технічному університеті будівництва і архітектури існує вже 52 роки. З квітня 1994 року нею було підготовлено понад 2 тисячі офіцерів запасу інженерних військ. Випускники університету і військової кафедри успішно служили і нині продовжують служити в Збройних Силах України. А з 1996/97 навчального року військова кафедра стала готувати спеціалістів для Міністерства України з надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи.

Основні завдання військової кафедри на сьогоднішній день:
- підготовка офіцерів запасу спеціалістів з питань Цивільної оборони на замовлення Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій;

- всебічне і гармонійне виховання студентів, формування у них патріотичних, морально-психологічних та військово-професійних якостей, виховання почуття обов'язку і готовності до виконання завдань Цивільної оборони України;

- наукова робота та підготовка наукових кадрів на замовлення Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій.

туацій протидії її наслідкам, Верховна Рада України, як відомо, в лютому 1993 року прийняла Закон "Про Цивільну оборону України".

Всі основні положення і вимоги цього Закону закладені в програму підготовки студентів - майбутніх висококваліфікованих спеціалістів з питань Цивільної оборони. Всього на сьогоднішній день на військовій кафедрі проходять курс навчання майже 680 студентів у 24 учбових взводах. Навчання організовано і проходить методом "військового дня" у строки, які визначені розпорядком дня і розкладом занять, затверджених ректором університету та начальником кафедри. Ці-

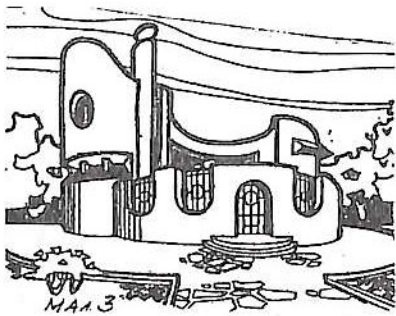
каво і змістовно проходять заняття в обладнаних аудиторіях на ПМГ "Військово-технічної підготовки", де начальником полковник В.Г.Дзюбенко, великі практичні навички і уміння одержують студенти на заняттях по засобах малої механізації для проведення рятувальних робіт, які проводить старший викладач ПМГ "Спеціальної підготовки та попередження надзвичайних ситуацій і захисту населення" підполковник В.Р.Гензе.

Підводячи підсумки осіннього семестру можна сказати, що кращих успіхів у навчанні досягли 431, 532, 121, 123 учбові взводи, де офіцерами-кураторами є старші викладачі кафедри підполковник В.М.Старенький, О.П.Петров і В.Р.Гензе. В цих взводах багато студентів навчаються тільки на "5" і "4". Ось лише деякі з них: О.Ковальчук, О.Ковриков, Д.Земляков /431 уч.взвод/, М.Чуканов, В.Снісар /532 уч. взвод/, А.Дем'янюк, І.Добровольський, Р.Кириченко, А.Махия, В.Рябець, Д.Харін /всі 121 уч.взвод/, А.Левенко, О.Макаров, М.Семчук /123 уч. взвод/.

Приємно відзначити, що серед кращих знаходяться студенти будівельного та архітектурного факультетів і факультету міського будівництва. Це свідчить про велику спорідненість дисциплін, що викладаються на факультетах і нашій військовій кафедрі, та велику старанність студентів на практичних заняттях. Хотілося, щоб кращими були результати у студентів будівельно-технологічного і санітарно-технічного факультетів. Весняний семестр буде не менш напруженим, студентів чекають річні заліки та іспити по загально-військовим і спеціальним дисциплінам.

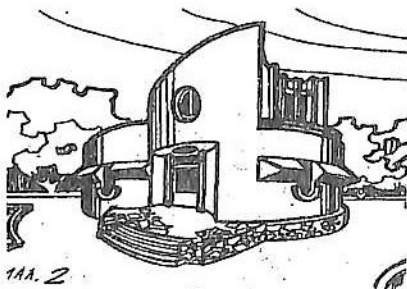
Бажаємо успіхів студентам в оволодінні почесною і відповідальною військовою спеціальністю.

О.ІВАНЧЕНКО,
зав.методичним
кабінетом кафедри

Мал. 1

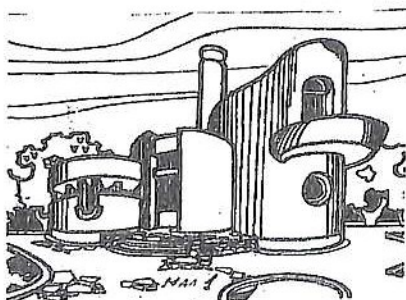
Ми виявили, що більшість наших статей в "А+Б" ніхто не тільки не читає, та навіть не бачить. Тому вважаємо, що вчасно буде заснувати нову рубрику за назвою цієї публікації. До того ми певні, що досягнемо певної згоди з керівництвом, зважаючи на надто малу увагу до єдиного друкованого органу універ-

Мал. 2

ситету...

Дарма, що сьогоднішній досвід свідчить про велику прибутковість преси - варто тільки пропонувати матеріали, що цікавлять читача, за які він охоче платить гроші. Подивіться лише, як жваво гендлюють видання на кшталт "Фазенда", "Дом енд стиль", "Дім і дача", які пропонують зарубіжну та вітчизняну халтуру. Здалося б, потрібно протиставити цій навалі продукт, що базується на інтелектуальному та творчому потенціалі Університету, замість задачі задешево його квадратних метрів.

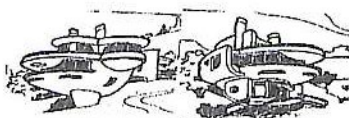
Мал. 3

Справді, а чи не більше прибутку дали б ті самі метри, на яких працювали б талановиті проєктувальники (а вибір у нас є). Не завадило б і розширити редакційний портфель газети для інформування потенційних замовників та висвітлення досягнень.

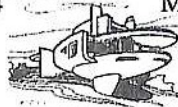
Не знаємо як вам, а нам здається, що зміна орієнтирів була б не тільки більш ефективною щодо економії, але й більш коректною в справі виховання. Адже не важко зрозуміти, як згубно діють на молоді душі наших студентів, які нерегулярно отримують стипендію, корчі "нових українців", а вірніше - їхніх лакуз - "шестірок", що демонстративно бавляться радіотелефонами та звуковою сигналізацією іномарок.

ТЕ, ЧОГО НІХТО НЕ ЧИТАЄ

Отже, настав час повернути увагу до нашої газети. Але з умовою заміни кулінарних рецептів, переможних звітів про виконання колективної угоди та химерних закликів - професійними, теоретичними та практичними матеріалами. До речі, ще допомогло б подолати кризу тиражування методичних вказівок та посібників - маємо досить прикладів вдалого використання газет для забезпечення навчального процесу.

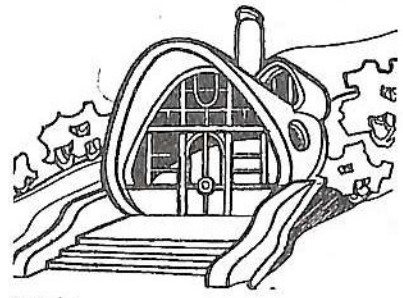
Мал. 4

Мал. 5

Мал. 6

Та повернемося до можливостей використання друкованого органу на зміцнення матеріальної бази університету. Для цього варто заснувати платний додаток до газети, який зацікавить широке коло користувачів. А щодо можливого "товару", певні, що його вистачає у більшості наших викладачів, варто тільки запевнити їх в корисності бажаності зусиль. Для ілюстрацій наведених думок пропонуємо деякі проєктні нароби нашого творчого

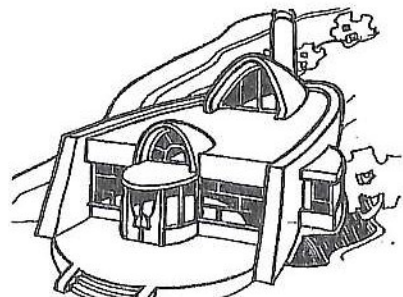

Мал. 7

колективу, що розпорочені в чисельних виданнях та тих, що викликали жвавий інтерес читачів, про що свідчать багато десятків листів на адресу авторів з теренів України, США, навіть з далекого зарубіжжя.

В першій серії показані проєктні рішення будинків з підвищеним ступенем захисту від проникнення небажаних гостей. Проблема виникла не сьогодні, але загострилась в останні роки, коли почастішали випадки пограбування дач та садових будиночків, які на довгий час в холодну пору залишаються без господарів.

Проєктування таких будинків вимагало застосування історичного досвіду в створенні оборонних споруд та розробку нових типів вікон - непроникних для зловмисника, але таких, що забезпечують повноцінне освітлення. Водночас увагу треба було приділити збереженню естетичних якостей споруд сучасної архітектури (Мал. 1,2,3.). Друга серія наводить приклади будівництва помешкань на "непридатних" ділянках - на складному рельєфі.

Мал. 8

Намагання зведення до мінімуму
(Початок. Прод. на 5 стор.)

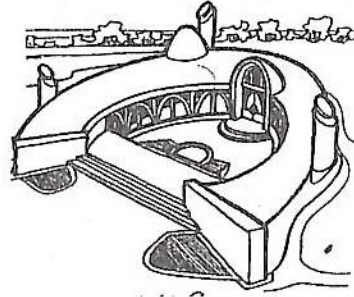
(Продовження. Поч. на 4 стор.)

тел. Може це когось здивує, але

порушень структури схилю призводить до використання досить нестандартних грибовидних конструкцій. Водночас пропонуються полегшені залізобетонні та навіть пластмасові "шкарлупи".

Нечисленні читачі, які знайомились з нашими статтями в "А+Б", а скоріше підписувачі журналів "Наш дім" та "Дім, сад, город" вже бачили застосування таких конструкцій в численних проектах (Мал. 4,5,6).

Третя група проектів, спрямованих на досягнення енергозбереження та економію в експлуатації, пропонує вибірку проектних рішень напівзаглиблених та заглиблених жи-

Мал. 9

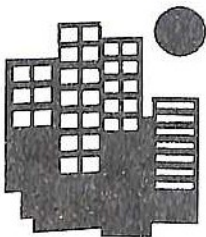
вказаний вид будівництва має розвинені традиції, більш того - широко застосовується в сучасній світовій практиці.

Навіть при спорудженні престижних жител з підвищеним рівнем комфорту.

Незважаючи на досить великий ступінь розробленості теми авторському колективу вдалось запропонувати нові архітектурні та конструктивні рішення - будинок типу "тунель" та "гребля". Навіть побіжний погляд на малюнки дозволяє зрозуміти економічність таких рішень при специфічних умовах будівництва (Мал. 7,8,9).

Наведені приклади, частина нашого наробку, спрямовані на заострення уваги до використання наукового та творчого потенціалу колективу Університету, створення умов найбільшого сприяння проектній та консультативній роботі викладачів і отримання від цієї діяльності відповідної користі. Варто спробувати!

ІЛОШАКОВ, професор
Т.БУЛИЧОВА, асистент
кафедри основ архітектури та архітектурного проектування

Вважають, що найдавніший будинок, який вдалося знайти археологам, був побудований 57 тисяч років тому назад. Його залишки знайдені на півдні Африки біля водоспаду Калембо. Цей будинок - маленька кам'яна споруда зі стінами, дверима і дахом. Але не тільки археологія, а й мовознавство може бути джерелом важливих відомостей про витoki архітектури і будівництва.

БІЛЯ ПОЧАТКІВ БУДІВЕЛЬНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ

Відомий мовознавець В.Іванов звертає увагу на те, що єгипетське слово пер - "будинок" (звідси, між іншим, слово фараон) - має паралелі в багатьох давніх мовах Північної Африки й Малої Азії (сучасна Туреччина). Вважається, що це мандрівний термін. Його, здається, можна зіставити з назвами міста в таких споріднених мовах, як грецька (відоме слово поліс - "місто"), балтійськ, індійськ. Цей корінь ми бачимо в таких назвах, як Севастополь, Акрополь, Даугавпілс. Дослідники вважають, що слово поліс і споріднені з ним походять від давнього кореня, котрий оз-

начав "укріплене святилище", спорудження якого освячував вождь племені /що водночас був і жерцем/.

Слов'янське слово город /наголос на першому складі/ має відповідники в багатьох мовах Старого Світу - за висловом одного мовознавця, "від фінських обрив до Передньої Азії". Багато міст - від Карфагена до Сиктивкара містять в своїй назві цей корінь. Його значення - "оточувати, огорожувати". Саме цей корінь бачимо у скандинавській назві Київської Русі - Гардаріка, що означає "царство міст".

Винятково важливий елемент міста - брама, ворота, вхід. Це - зв'язок із зовнішнім світом, коли треба сказати про місто, іноді, в переносному значенні говорить про браму. Як відомо, у давнину багато міст будували на берегах рік чи морів, бо найзручнішим шляхом пересування був шлях по воді /не випадково слов'янське слово путь споріднене з грецьким понт - "море"/. Воротами в приморське місто є порт - як Пірей для Афінів. Слово порт походить з латинської мови і, як не дивно, пов'язаний з дієсловом, що означає "носити".

Римляни, закладаючи місто, оточували його священною борозною /ця межа була недоторканою, за порушення її легендарний Ромул убив свого брата/. А там, де повинні бути ворота, плуг несли на руках - тому назва воріт має саме таке походження.

Згадавши про давній римлян, важко оминати увагою той факт, що їх будівництво і будівельна термінологія зазнали сильного впливу етрусків. З етрусської мови виводять і латинське слово атріум /добре відома архітекторам назва головного приміщення

(Початок. Прод. на 6 стор.)

БІЛЯ ПОЧАТКІВ БУДІВЕЛЬНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ

(Продовження. Поч. на 5 стор.)

римського дому/, і латинське слово арена, запозичене багатьма сучасними мовами, а серед них і українською. Від етрусків римляни запозичили й самі гладіаторські бої, й відоме нам слово церемонія. Місто Рим, як вважають, засноване за етрусськими обрядами, і засновниками його були, очевидно, етруски.

Мовознавчий аналіз "будинку" та "міста" в багатьох мовах показує, що ці об'єкти в свідомості давньої

людини пов'язані з поняттям "коло", "круг". Людина уявляла і свій будинок, і селище чи місто, і весь навколишній світ як певне оточення. І самі люди для вирішення важливих питань збиралися в коло. Звідси вирази: козаче коло, коло друзів, навколишнє середовище. Мовознавчі висновки про велику роль кола у первісному будівництві підтверджуються археологією. Знов-таки в Африці знайдено складене в коло каміння віком близько двох мільйонів років - як

гадають, це залишки стародавнього житла, значно давнішого за те, про яке говорилося вище.

Таким чином, слід сказати, що археологія і мовознавство вкупі можуть дати дослідникам винятково важливі свідчення про найдавнішу архітектуру і будівництво в контексті первісної культури.

Ю.МОСЕНКІС,

доцент кафедри українознавства

Ю В І Д Е І

"Я ХОТІВ БИ ПОРАДИТИСЬ З ВАМИ..."

Так сталося, що Віктор Васильович Чепелик є моїм Вчителем і керівником з 1987 року, і мені хотілося б поділитись особистими враженнями про свого Вчителя.

Вперше ми зустрілися в далекому 1987 році, коли я навчалася на першому курсі архітектурного факультету. Пам'ятаю, студенти старших курсів попередили, що можна "прогуляти" будь-які лекції, крім лекцій професора Чепелика, оскільки на них дуже цікаво. І дійсно: на лекції з історії архітектури ходили всі. Не тільки тому, що інакше іспит не здаш: не пригадую, щоб Віктор Васильович когось навмисно "зарівав" чи був необ'єктивним, просто де ще почувеш таку цікаву характеристику епохи, побачиш не тільки слайди з пам'ятниками архітектури, але й портрети історичних осіб /скажімо, "короля-сонця", якщо це розповідь про Версаль чи Лувр/.

Скільки я знаю професора Чепелика, він вчить студентів і аспірантів "відкидати все зайве і непотрібне і думати тільки про роботу", мислити творчо, не стереотипами. Сам він не рахується з власним часом, щоб прийняти іспит ще у одного "хвостиста", навіть і тоді, коли іспити тривають з дев'ятої ранку до п'ятої го-

Ця розповідь не претендує на роль суцього, офіційного біографічного довідника, це навіть не традиційні спогади учня про свого Вчителя. Під впливом розмов з різними людьми, читання книг-спогадів в мене з'явилася враження, що за описами наукових досягнень і творчих робіт часто губиться портрет живої людини, яка живе серед нас, спілкується з нами, передає свій творчий досвід. Майже всі, з ким мені доводилось говорити, хто цікавиться архітектурою чи просто історією рідного краю, чули про Віктора Васильовича Чепелика, читали його численні роботи, слухали виступи на наукових конференціях. Робіт цих справді безліч: до нього приходять з телебачення, з проектних інститутів, приходять студенти і просто ті, хто цікавиться історією - з одним питанням: "Я хотів би порадитись з Вами...". Віктор Васильович нікому не відмовляє в пораді, в консультації, що само по собі велика рідкість в наш непростий час. Співбесідники після спілкування згадують про нього насамперед як про досвідченого фахівця, знавця вітчизняної та світової архітектури, історії, літератури, як про інтелігентну, доброзичливу людину. А кількохгодинна розмова не може дати більш-менш повне уявлення про Віктора Васильовича Чепелика, для цього потрібне щоденне багаторічне спілкування.

дини вечора. Віктор Васильович ніколи не нервує, не дратується, коли студент поводить себе зухвало, відповідь з тонкою іронією. Зустрівши "хвостиста" в коридорі, поцікавиться: "Як ви живете? А що це ви за халтуру мені принес-

ли? Я ксероксів не прийму, хіба за вас іспит ксерокс складає?"

В 1988 році я зацікавилася дерев'яною архітектурою і прийшла до нього за порадою. Відтоді він став керівником моєї наукової роботи. Признаюсь, спочатку мені здавалось зайвим цікавитись такими аспектами, які не були начебто пов'язані з архітектурою: історією Київщини, природно-кліматичними умовами, лісами, костюмами. На мої заперечення Віктор Васильович відповів: "Наука - це не "жеківський гурток по вивченню народної архітектури". Без всебічного виявлення факторів, які вплинули на процес формування архітектури, - це халтура, а я в халтурі участь не беру".

Завдяки порадам Віктора Васильовича, я опрацьовувала роботи Грушевського, Вовка, Павлуцького та братів Щербаківських. Мій керівник приносив багато своїх робіт, книжок різних авторів, навіть підкреслював особливо важливі місця. Мені особливо запам'яталася одна його фраза: "За книгою і статтею повинна стояти особистість".

В процесі написання роботи доводилось багато разів переробити (Початок. Прод. на 7 стор.)

“Я ХОТІВ БИ ПОРАДИТИСЬ З ВАМИ...”

(Продовження. Поч. на 6 стор.)

лювати, переписувати текст, опрацьовувати окремі розділи. Бувало так набридло по кілька разів переписувати, передруковувати один і той же абзац, навіть перерисувати свій же текст. І дивувало: мій науковий керівник кожного разу уважно перечитував нову редакцію, робив на кожній сторінці помітки, підкреслював незрозумілі місця. Часом, буває, висловиш якесь хибне судження, він посміхнеться і зауважить: “Будемо вважати, що я цього не чув, а ви не говорили”.

З Віктором Васильовичем Чепеликом цікаво поговорити на будь-яку тему. Оскільки мене цікавить

тема дерев’яного зодчества, він розповідав про це дуже багато. Зокрема, наголошував, що для розуміння архітектури слід її вмичити, розуміти зв’язок між формою шапок і типами завершень церков, ярусністю костюмів і ярусністю церков, поширеннями порід дерев і матеріалу церков, а відтак і довговічності та ускладненості культових споруд. Віктор Васильович згадував свою зустріч з С. Таранушенком: “Він показує мені фото і малюнки церков, а я вихований на класицизмі, не бачу цієї гармонії. Тільки з часом я відчув її”.

На жаль, на сьогодні майже невідомі чудові акварелі професора Чепелика, де зображені мальовничі куточки Київщини, Поділля, Лівобережжя, Західної України -

хати, церкви, краєвиди. Стара похилена набік надзвичайно гармонійна струнка церквця - це Лівобережжя, вранішня, голубувата стіна - фрагмент церкви святого Юра з Західної України. Остання акварель намальована ще в ті часи, коли в церкві була функціонерська лазня...

Мені хочеться побажати Віктору Васильовичу творчої наснаги, такої ж енергії, ну а ще - щоб багато поколінь “зелених” першокурсників, другокурсників, старшокурсників мали змогу слухати його лекції.

Ю.ІВАШКО,
асистент кафедри основ архітектури та архітектурного проектування

ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ

БУДЕМО ОЩАДЛИВИМИ!

Один мій знайомий, науковий співробітник Академії Наук України, якось спитав мене, яка була загальна потужність усіх вітряків і водяних машин, які раніше стояли у кожному селі. Я цього не знав. Відповідь була приголомшуюча: майже 40 тисяч вітряків і машин ще 300 років тому мали практично таку ж загальну потужність, як блок Чорнобильської атомної електростанції! Так тисячі невеликих екологічно чистих установок, які не потребували ніякого палива, ми знищили, відмовились від використання енергії води і вітру, а побудували ЧАЕС і отримали величезну екологічну катастрофу в історії людства, наслідки якої неможливо передбачити і на будівництво укриттів /мабуть ще не одного/ потребують мільярдів доларів на рік.

Забезпечення паливом України - це одне з найважливіших завдань сьогодні. Ми бачимо, що сотні вітрогенераторів вже побудовано у США, Великобританії, Германії, Скандинавських країнах і працюють вони добре. Є вже позитивний досвід роботи дослідних вітрогенераторів і на Україні. Найкращі результати і добрі перспективи використання вітру у Криму, степовій зоні, Карпатах. Перші генератори поблизу Євпаторії і Сак показали економічні показники кращі, ніж ТЕС на мазуті. Є вже кілька українських агрегатів для виробництва вітрогенераторів потужністю 110...420 кВт з колесом на горизонтальній осі об’єднались близько 40 підприємств України /по ліцензії США/. Перспективні конструкції вітрогенераторів на вертикальній осі

створено фірмою “ЕКО” у м. Дніпропетровську. За основу взято конструкцію з двома крилами літака на горизонтальній траверсі. При діаметрі ротора 7 м і швидкості вітру 5 м/с установка дає 20 кВт. Перша установка вже працює поблизу села Григорівка на Канівщині у фермерському господарстві. А установка з ротором діаметром 12 м буде виробляти 420 кВт. Перевагами вказаних конструкцій є тихохідність і незалежність від напрямку вітру. Автоматизація та раціональна конструкція дозволять генераторам витримувати вітри до 60 м/с.

Тисячі вітронасосів виробництва Херсонського комбайнового заводу працюють на Півдні України і забезпечують водою тваринництво і сільські будинки.

Сотні будинків з геліо-

приймачами на Півдні України вже побудовано /це індивідуальні будинки, дитячі табори, готелі/. Вченими і інженерами розроблено близько 10 конструкцій ефективних геліоприймачів з сталевими панелями і нагрівачами з кольорових металів. Проекти студентів санітарно-технічного факультету для фермерських будинків показали, що з квітня до вересня можна заощадити близько 50% енергії для побутових потреб господарства. Але потрібні кошти, така установка коштує тисячу доларів. Тому вартість енергії геліосистеми перевищує вартість електроенергії у 3...4 рази. Та вартість енергоносіїв швидко зростає! Можливий і інший шлях. Цим літом я багато по-

(Початок. Прод. на 8 стор.)

Архітектура & Будівництво

Б У Д Е М О О Ш А Д Л И В И М И !

(Продовження. Поч.
на 7 стор.)

дорожував по країні і бачив, що біля багатьох садових ділянок і індивідуальних будинків на душових кабінах встановлені металічні емкості, пофарбовані у темний колір, де вода підігривається енергією сонця.

Так загальна потужність вітрових потоків на території України перевищує наші потреби зараз в 2 тисячі разів! І навіть зараз було б доцільно виробляти вітрогенераторами більше електроенергії у 2...3 рази, ніж є. Вітровий потік через 1 м² площі біля Севастопо-

ля може дати на рік один млн. кВт! З урахуванням того, що почалось велике забруднення атмосфери "парниковий ефект" вже впливає на температуру повітря землі /вчені спостерігають потепління на +0.5...1° С/, конче потрібно використовувати екологічно чисті установки.

Що ще ми можемо використати, які резерви, який досвід? Це утеплення будинків і споруд, а також застосування нових ефективних будівельних конструкцій. За цей рік я зібрав близько 50 проектів на нові теплоізоляційні матеріали і схеми

утеплення будинків. Перший будинок з додатковою зовнішньою термоізоляцією вже побудовано у Києві на Микільській Борщагівці на вул. Семиренка /за французькою технологією/. Мати з тонкого скловолкна 120 мм прикріплені шиферними листами ззовні споруди. Завдяки негіроскопічності скловолкна коефіцієнт теплопередачі стін змінюється протягом року, теплові втрати зменшено у 2 рази. До речі, у квартирах цього житлового будинку встановлено по 5 лічильників: на холодній та гарячій воді, системі опалення, газопро-

воді, електричній мережі. Так роблять зараз у всьому світі! Потрібен чіткий контроль. Щоб досягти реальної економії треба застосувати "контроль гривною". Це вже себе виправдовує. Так трест "Київспецбуд" встановив тепломір на теплової мережі своєї промбазі за 1200 доларів, але він повністю себе виправдав практично за 1 рік. Є тепломіри і у деяких корпусах нашого Університету.

В.ПИСАРЕНКО,
доцент кафедри
теплогазопостачання і
вентиляції

Хто краще за домогосподиню оцінить життя іншої країни? Цього не зможе ні дипломат, і не турист, і навіть не той, хто у відраджєнні. Адже господариня - це жінка, що піклується про свою сім'ю, ходить по магазинах, спілкується із сусідами. Пропонуємо Вам спостереження новоспеченої американки, правда із врахуванням різниці в рівні життя.

Як виглядає денне меню середнього американця?

Приблизно так: сніданок - тарілка пластівців з одним стаканом знежиреного молока, трохи свіжих фруктів. Закуска - низько калорійне печиво, трохи джема і купка вівсяної каші. Обід - салат з свіжих овочів з соусом, що не містить жиру і холестерину, бутерброд з рибою або з куркою. Вечеря - спагетті з томатним соусом, овочі, невеликий шматок нежирного м'яса. Закуска - йогурт, трохи свіжих фруктів.

Подібно до постійної дієти, чи не так? За те результати - чудові. Середня тривалість життя американців одна з найвищих у світі / 50 років в Америці - не старість, а середина життя, період активної самореалізації/. Щорічно знижуються показники смертності від серцево-судинних захворювань / вже доведено, що холестерин, що накопичується у судинах, - причина багатьох смертельно небезпечних захворювань/.

Це є один аспект, якому в Америці надається першорядне значення, - це гігієна на кухні. Відсутність видимого бруду на кухні - це ще не гарантія того, що вашому здоров'ю ніщо не загрожує, кажуть американські вчені. Головною небезпекою являють харчові бактерії. Отруєння не завжди викликає бурхливу реакцію організму, таку як блювання, біль в животі чи непритомлення. Іноді Ви і самі не знаєте чому у вас болить голова, ви відчуваєте слабкість і сонливість, не можете зосередитися. Вам і до голови не надходить, що причина в ... рясі, що ви зварили ввечері і залишили на плиті до ранку.

АМЕРИКА ОЧАМИ ДОМОГОСПОДИНІ

За думкою американських дієтологів, жодне блюдо навіть овочеве чи з борошна не може залишати на столі понад ніж на півтори години. Єдиним виправданням того, що їжа знаходиться не в холодильнику, лише те, що вона ще гаряча. Справа в тому, що кімнатна температура сприяє швидкому розмноженню хвороботворних бактерій, які містяться в продуктах.

Ось кілька правил, яким слідкують американці.

• Овочі, такі як картопля, буряк і морква, містять бактерії, що живуть в землі. Перед виготовленням овочі належить ретельно вимити в раковині, потім вимити раковину.

• В будинку повинно бути крайньою мірою 4 обробні дошки: окремо для м'яса, риби, овочів/фруктів і готових продуктів. Краще, якщо ці дошки будуть зроблені з якогось пластику, що добре миється і легко дезинфікується. Після закінчення роботи, стіл, раковину і все кухонне обладнання, що було в контакт з сирим м'ясом, американці обробляють дезинфікуючими і миючими засобами.

• Щоб огородити себе від небезпеки захворювання сальмонельозом, американські лікарі рекомендують обов'язково перед вживанням мити яйця.

• Кухонні рушники, ганчірки і фартуки належить прати щоденно. Краще над усе користуватися одноразовими паперовими рушниками.

Складно? Лише на перший погляд. Звичка дотримуватися гігієни на кухні виробляється швидко. І хто знає, може, ці правила допоможуть Вам відчувати себе набагато краще без зайвих трат на ліки і докторів.

А.БЕРЕЖКОВА,
Атланта, США

Засновник - Київський державний технічний університет будівництва і архітектури
"А+Б" Свідоцтво про реєстрацію: КІ, №137 від 20.12.1995 р.

А+Б
Редактор - Ірина Геращенко
Адреса редакції: 252180, м.Київ-180,
Повітрофлотський проспект, 31,
кімн.346, тел. 241-55-35

Газета зверстана на комп'ютерному видавничому комплексі університету.
Комп'ютерна верстка М.В.Коханович і О.В.Горбатовська
Обсяг і площа формату 1 друкований аркуш, тираж 1000 примірників. Замовлення №36.